

Els crítics dins la nostra cultura no tenen la funció pedagògica que tenen a altres països.

la literatura. Què vull dir amb això? Que els teatreros i els escriptors pensen massa a qui va adreçat el seu producte i pot arribar a tenir un to paternalista, i malament si arribem a aquests extrems.

P. Pròximament, al nostre poble, podrem inaugurar la sala La Unió, un nou espai adient per poder fer espectacles teatrals. Què ha de suposar per a Alpicat disposar d'aquest espai?

R. La sala La Unió permetrà moltes activitats. Teatralment parlant, hauria de servir, si més no, perquè gent d'Alpicat fes teatre, tenir un grup de persones que recuperés aquesta activitat. També es tindrà una oportunitat única per tal que una institució com el teatre cohesioni la gent i faci que es senti que viu en un lloc on hi ha cada cop un servei cultural més potents. El teatre, si més no, dins de les arts ho aconsegueix molt. La Unió hauria de ser el pulmó cultural d'Alpicat.

P. Com està en general el món del teatre actualment, tant a nivell nacional com a Ponent?

R. Crec que el teatre català ha passat èpoques molt més bones. La realitat teatral quant a creació, jo diria que el moment òptim va ser fa quinze anys. Repassem: Joglars, Dagoll Dagom, Tricycle, la Fura dels Baus. No han sortit companyies així, no hem tingut el relleu generacional. Tornaria al començament de l'entrevista: la gent de teatre té un altre comportament, no els veig arriscats, ni s'estimen l'aventura; així no inventaran res, reproduïen el que hi ha ara. El teatre català està una mica aletargat. Actualment Catalunya no és la potència que havia estat.

Jo recordo que a l'Aula, quan preguntava als alumnes per què volien fer teatre es feia un silenci brutal, no sabien per què volien fer teatre.

P. Com podríem invertir aquesta situació?

R. Penso que són circumstàncies històriques. Tinc un amic que quan parlem d'aquest tema sempre em diu: "saps que hauria de passar Marcel·lí?, cada quinze anys una guerra civil; estem massa tips". Personalment penso que és una barbaritat. Avui no valorem res. On és la cultura de l'esforç; no hi és. El teatre és el reflex de la societat, i si aquesta és acomodaticia i poc exigent així serà el teatre. Quan jo parlo de teatre,estic parlant com un art que busca la veritat, que es descriu al servei d'una comunitat, d'una societat i que vol que la societat estigui viva i que sigui de progrés.

P. Actualment als circuits trobem bastant teatre musical. Entra millor?

R. És tornar una mica als orígens del teatre. Quan va néixer, a Grècia, la música tenia tanta importància com el text; la coreografia tenia

tanta importància com el text. El que passa és que intel·lectualment té poca consistència.

P. Vostè també fa crítica teatral i cinematogràfica

als mitjans de comunicació. Creu que la gent que va a veure els espectacles ho fa en funció de l'opinió dels crítics?

R. Per sort no. Penso que la crítica està molt bé. Diuen que els crítics escrivim per als crítics. En el públic normal i corrent penso que hi ha una incidència bastant relativa. Jo no em considero un crític, em considero més aviat un comentarista. Tinc molt en comte el mitjà on escric, el temps que té el lector i al lector en si. Els crítics formen part d'una secció que comenten, opines des d'un punt de vista, sempre subjectiu, i el deure que tens amb el lector és que has de tenir informació, una certa formació i gust. Els crítics dins la nostra cultura no tenen la funció pedagògica que tenen a altres països.

P. Per finalitzar, quin consell donaria a una persona que es vulgui iniciar en el teatre com actor. Quins són els passos que hauria de seguir?

**Jo no em considero un crític,
em considero més aviat
un comentarista.**

R. En la societat actual, quan ens fem grans anem ofegant a poc a poc el nen que portem dins. La persona que vol dedicar-se al teatre hauria de no perdre mai aquest nen. Què fem quan estem fent teatre: estem jugant, com quan érem petits. No vull dir amb això que sigui fàcil. Té molta disciplina i molta professionalitat i molt treball. No val sol pensar a tenir un bon físic. La responsabilitat que té la mateixa professió que la gent funcioni i que es facin coses potables és això, perquè si no escaldarem la gent. Si qualsevol nen o nena vol dedicar-se al teatre haurà de treballar més que en qualsevol altre ofici.

El sindicat La Íntima 75 anys d'història

Edifici del c. de Lleida, any 1989

Enguany es commemora el setantacinquè aniversari de la fundació del sindicat agrari La Íntima. És per aquest motiu que li dedicarem una sèrie d'articles amb els quals repassarem la seua història, els seus orígens, els seus inicis, el seu esplendor i el fet que hagi estat una institució molt lligada a l'esdevenir del poble, sobretot en la seua vessant més econòmic, però també en el social i polític.

Els orígens

El sindicat prendrà forma aquell llunyà estiu de 1930, però no fou un part del nores, nasqué de la transformació d'una antiga societat de ball que duia el nom de Sociedad de baile la Íntima. Aquesta societat recreativa s'havia fundat l'any 1918 i tenia com a objectiu principal l'organització del ball dels diumenges i les diverses festes majors i menors que al llarg de l'any s'anaven celebrant.

A partir de 1927 va aparèixer la necessitat de buscar un local estable per a la societat, ja que fins aquell temps estaven de lloguer en un magatzem amb molt poques condicions i havien de buscar patis alternatius per instal·lar l'envelat cada Festa Major. Aquesta pressura va produir una forta discussió dins la societat entre els partidaris de condicionar el local que tenien i els partidaris de construir-ne un de nou. La discussió va anar en augment fins que el Sr. Llorenç Morell, aleshores president, va dimitir i va abandonar la societat amb part de la Junta Directiva. Poc després, els dimissionaris van crear una nova societat, la Sociedad Recreativa y Cultural la Unión. La pugna entre els dos balls no va acabar amb l'escissió, sinó que va anar creixent en rivalitats lúdiques i socials plenes d'anècdotes.

Una necessitat, una resposta

Alpicat havia estat un poble de petits pagesos, no hi havia grans terratinents, només dos o quatre cases importants posseïen terra suficient per a generar excedents agrícoles. La majoria de famílies tenien una economia de subsistència, que s'havia agreujat per la crisi finisecular del XIX. Aquest panorama de crisi sofrirà un tomb important durant el primer terç del segle XX.

En aquells darrers divuit anys (des del 1913) s'havia produït una important transformació amb l'arribada de l'aigua del canal d'Aragó i Catalunya al

nostre terme i moltes terres improductives es van començar a conrear. A més, amb l'arribada de la família Raventós a Raimat, al 1914, aquell terme despoblat va sofrir una importantíssima evolució que va necessitar molta mà d'obra de jornalers d'Alpicat. Dos fets que van provocar un augment important en les rendes i que van repercutir en el desenvolupament econòmic del poble. No és casual, doncs, que en aquest

Portada del Reglament de la Societat Recreativa La Íntima

segell 1928

va canviar la propietat del local i els objectes del ball i es va elegir la primera Junta del sindicat, que va quedar així:

- President: Ramon Roure Ariño
- Vicepresident: Antonio Ibars Farreres
- Tresorer: Ramon Escuer Caube
- Comptador: José Escuer Gilart
- Secretari: Enrique Ribau Roma
- Vicesecretari: José Gatius Franch
- Vocals: Enrique Escuer Peirau, Manuel Perera Valentines, José Morell Serés i Salvador Gatius Gilart

context històric de recuperació econòmica aparegué el sindicat.

Aquesta pagesia emergent va veure la necessitat d'unir esforços per aconseguir millores en les seues economies. Val a dir que l'experiència que s'estava acumulant amb el funcionament del Sindicat de Regs i de la mateixa societat de ball van fer que la nova experiència associativa no fos del tot estranya.

Hauríem de fer un breu aclariment sobre la terminologia emprada. Quan hom parla de sindicats agrícoles no ens referim a la unió de jornalers amb finalitats reivindicatives en temes laborals, sinó que, a començament del segle passat, un sindicat agrícola era la unió d'un grup de pagesos amb la finalitat de comprar productes per al seu consum o vendre les seues produccions, transformades o no, d'una manera conjunta; és el que coneixeríem avui en dia amb matisos com cooperativisme agrari.

Malauradament, s'ha perdut el llibre d'actes d'aquests primers anys (em permeto aquestes línies per demanar als lectors qualsevol informació o document sobre el sindicat que ens permeti fer una reconstrucció ben acurada de la nostra història), però per testimonis posteriors en podem reconstruir una part.

El primer acord pres com a sindicat fou l'adquisició de dos màquines de batre panís, però bàsicament aquests primers mesos les prioritats continuaren essent les del ball. Es va acordar un nou reglament intern amb el qual es creà una comissió del ball, amb un president al capdavant, deslliurant, així, al president del

1930-1936. Uns inicis esperançadors

Al gener de 1930, com cada gener, era el moment de renovar la Junta de la societat de ball. La crisi de l'entitat encara era palpable després de la dramàtica escissió de la societat, feia poc més d'un any. Costava trobar vocals i s'havia d'amenaçar amb l'expulsió si es faltava a les juntes, però malgrat això es continuaven preparant els balls dominicals i les festes majors. I fou precisament en la junta posterior a l'última Festa Major d'agost, en què el president de la societat, Ramon Roure Ariño, va manifestar *"haber hablado con una comisión de socios los cuales le manifestaron que deseaban que la junta hiciera gestiones para tratar de organizar un sindicato agrícola en la misma sociedad, y la junta acordó ir a tomar informes al sindicato de Torrefarrera"*. Un mes després, al setembre, es va convocar una junta general i es van exposar *"varios asuntos relacionados con los sindicatos agrícolas y se acuerda organizar uno sin haber una sola protesta"*. El 9 d'octubre de 1930 en una junta extraordinària es constitueix el Sindicato Agrícola y Caja Rural La Íntima". Després van elegir una junta constituent que va preparar els estatuts, els va legalitzar,

segell 1931

sindicat de les tasques més lúdiques. Un dels primers i principals actius que impulsà el sindicat fou la creació del bar, que donà uns importants beneficis a l'entitat. Per dur a terme aquestes noves propostes i adequar el local a les noves necessitats es van dur a terme un seguit de reformes per a condicionar-lo.

La bona embranzida del sindicat la podem copsar amb la incorporació constant de nous socis i en l'augment continu de nous productes, nous serveis i noves iniciatives que es van anar esdevenint. En el vessant agrícola s'oferien productes com venciils a 0,15 cts. el manat (lligams normalment de tiges per lligar les garbes); els adobs, com el súper, a 12,25 ptes.; l'amoníac, a 29 ptes.; el nitrat de Xile, a 27 ptes.; el nitrat de calç, a 26 ptes.; el nitrat de sosa arcadiana, a 26,80 ptes.; o el clorur de potassa, a 26,90 ptes. També s'adquirien patates de sembra que, prèvia la comanda dels socis, es compraven al Valle de Lenza, a Osca.